

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Feria V. Post Domin[icam] II. Quadragesimæ.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56314)

ac tum demum quiete frui? nescitis igitur quid petatis, cum super Christum extolli vultis, cum prærogatiuas, cum exemptiones petitis, quas Christus nunquam habuit, aut quæsiuit: *Non est enim discipulus supra magistrum.*

Quamobrem non est meum dare vobis. Hanc vobis postulationem annuere nequeo, nisi prius pugnetis: *non est meum*, id est, *non debeo*: non est par vobis gloriam dare prius, quam aliquid sustinueritis: illa enim veluti debita merces & remuneratio non nisi bene pugnantibus confertur.

Narrat in Apophthegmatis Plutarchus, Antigonum secundum Demetrii filium, adolecenti cuidam, nobilis quidem ac generosi patris filio, sed ignaui alioquin ac inertis, stipendium ac remunerationem laborum quos pater in regis olim gratiam subierat, postulanti, regium ac sefe dignum responsum dedisse: *Ego, mi adolecens, mercedem & munera dare propria non paterna virtutis causa digni soleo.* Eodem profus modo, licet tacite, Christus Rex noster Zebediadis hisce mihi visus est respondisse: Remunerari non soleo eos, quorum nulla sunt merita: & cum vos 6 Apostoli, nondum tale quid promerueritis, *non est meum dare vobis.*

Quamobrem Christiani nihil vnquam huiusmodi postulate, talibus amplius nolite cælum votis ac precibus fatigare: nolite in hoc discipulos hosce ambitiosos imitari: aut inaniter efferri, nec honores aut vanos dignitatum titulos affectare, nihilque amplius postulare, quam quod ad hanc vitam tolerandam necessarium sit: cætera enim quid obsecro sunt aliud quam vanitas, liquidum nihil, ac fumi vapor? quæ cum petitis, nescitis quid petatis.

Verè, inquam, Domine Iesu, nescimus quid petamus, quando ipsum Nihil petimus, & Omne reiicimus, quando punctum rogamus, & infinitum contempnimus: quando temporalia querimus, & æterna amittimus: quando terram desideramus, & cælum cælestiaque negligimus: denique quando ad mundi honorem aspiramus, & de æternæ beatitudinis gloria ne minimum quidem solliciti sumus: nos velut in tenebris ambulare ac

cæcutire ostendimus. Hanc igitur nobis gratiam concede, vt ambitiones has, infernales illos appetitus, inexplebiles illas cupiditates ex animo euellamus & penitus contempnamus. Hæc porro vnica nobis sit gloria & ambitio, quam Apostolo Paulo præ cæteris constat placuisse, qui in sola eruce gloriam collocabat, *Abstet mihi gloriari, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi.* Vnica hæc nostra sit gloria, quam regius vates ambiit, cuius omnis ambitio in te solo diligendo sita erat, dicens: *Et à te quid volui super terram?* Maior nostra non sit ambitio, quam fuit illa Salomonis regum omnium sapientissimi, qui omnem mundi gloriam ludibrio habens, ait: *Vanitas vanitatum & omnia vanitas.* Denique omnis nostra ambitio sit integrum tibi obsequium deferre, perfectum amorem exhibere, ac fideliter in hoc mundo adorare, ac demum in altera vita te oculo ad oculum contemplari. Amen.

FERIA V. POST DOMIN. II. QVADRAGESIMÆ.

Partitio.

- I. De noxa diuitiarum.
- II. De diuitis purpurato.
- III. De epulone.
- IV. Quales sint diuites erga Lazaros.
- V. De viri usque morte.

Homo quidam erat diues, & induebatur purpura & bysso, & epulabatur quotidie splendide. Luc. 16.

FIGVRA.

PRÆCIPIT in Leuitico DEVS vt summus Pontifex duos in templum hircos coram Domino, ad ostium tabernaculi adduceret: quorum vnum Domino immolaret, alterum iniquitatibus totius populi & imprecationibus variis grauatum in desertum emitteret. Quo quid aliud, quàm diuersæ sortes, quibus duo illi, quos in Euangelio hodierno descriptos habemus expositi fuere, significantur. Videmus hic enim, non iam duos hircos, sed animalia duo rationis vsum habentia: vnum scilicet diuitiis abundantem, quorum vitæ

Ss 2 sua

Matt. 11.

Plutarch.
Apophth.
Reg.

Leuit. 16.

suæ tempus in deliciis & voluptatibus traduxerat, alterum vero pauperrimum & mendicum, scilicet Lazarum, qui toto vitæ suæ spatio inopiam tolerauerat, eodem tempore simul corâ Domino fuit. Vnus eorum, nempe Lazarus, ei oblatu fuit & benedictionibus completur: alter vero, diues scilicet epulo, peccatis & imprecationibus grauat, instar fatentis hirci, non in desertum, sed in tartari barathrum, sempiterna supplicia toleraturus detruditur. O diuersos rerum casus! ô dissona in vtroque iudicia! Vt vero aliquid, quod vobis omnibus prodesse salutique vestræ queat conducere, proponere possimus, Spiritus sancti opem & auxilium imploremus, in eamque rem Virginem matrem vt mediatricem adhibeamus, A V E M A R I A dicentes.

*Plutarch.
Lycurgo.*

Præclarus ille Græcorum legislator Lycurgus, à Lacedæmoniiis quondam rogatus, quam potissimum re sese ab inimicorum impetu & viribus defenderent, libere respondit, si paupertatem perpetuam colatis, ac diuitias malorum irritamenta procul à vestra republica dispellatis. Id ipsum mihi hodierna die liceat Christiano more dicere, Auditores, & affirmare: vt scilicet animas nostras à dæmonum impetu atque armis tutas reddamus, nullum aut melius aut præstantius medium dici vel fingi posse, quam mundi splendorem ac luxum, ipsas etiam diuitias relinquere, ac procul ab animæ nostræ penetrabilibus easdem ablegare. Ita namque & ipse Gentium Doctor Paul. nos admonet, dicens: *Qui volunt diuites fieri, incidunt in laqueos diaboli.* Sunt etenim diuitiæ veri dæmonum laquei, ac pedicæ, quibus nos captant, sunt vitiorum fomenta, virtutum omnium venenum ac internecio, animarum denique nostrarum sepulchrum.

1. Tim. 2.

Cóferuntur diuitiæ bombycibus.

Quemadmodum enim bombyces magna sane difficultate ac labore, vt subtilia illa filamenta ore educat, se ipsos euiscerant & quodammodo emedullant; cumque selectum texere honoris ac locum quietis cõponere arbitrantur, sibi se carcerem ac sepulchrum, in quo emoriantur, struere non vident. Non secus, vos mundani, vos inquam qui diuitiis coaceruandis incumbi-

tis, cum splendidum aliquod ædificium construere, cum dignitate in aliquam auro redimere, census ac facultates coemere constitutis: carcerem vos vobis ædificare, eique vos includere, ac sepulchrum viuos intrare, non animaduertitis, numquam, nisi vt ad inferos deuoluamini, liberari vos contiget.

Potens ille Nemroth cum excelsam illam Babylonis molem construeret, non putabat tantam inde sibi confusionem imminere. Ita quoque, tu Cosmophile, cum diuitiarum tuarum turrim sustollere moliris, non existimas hinc æternam tibi damnationem posse euenire.

Auarus ille Giezi, Elizæi Propheta: puer cū dona & munera vestesque pretiosas à Naaman accepisset, numquam existimauit fore, vt inde sibi lepram acquireret. Tu vero mundane, cum diuitias, quæ à mundo tibi offeruntur, accipis, nescis, ah nescis miser, illas te peccati lepra posse inficere.

Quamobrem hoc vobiscum cogiteris velim, à diuitiis non mediocre animæ periculum imminere, easque vt plurimum arma esse quibus iuratus hostis vester Satan eandem oppugnat & expugnat; mundumque iisdem veluti laqueis vti, quibus miseros mortales illaqueet & constringat.

Audite egregiam in hanc rem allegoriam. Allegoriam Pellex illa & impudica Putipharis vxor, vt castum Iosephi animum peruerteret, adulterioque fœdaret, palliū eius arripuit; quo relicto nisi castus adolescens sese pronipisset, magnum pudor eius, & integritas periculum incurrisset. Nō secus infernalis illa furia Satan, ille angelus adulterii, cum animabus hominum agit, quas in extremum discrimen adducere ac perdere machinatur. vt illas igitur in vitiorum gurgitem ac voraginem precipites agat, diuitiarum pallio eas conatur comprehendere, quas diuitias nisi relinquunt, ac nudæ profugiant, extremò sese discrimini, ne salutem ac pristinam dignitatem amittant exponunt.

Refert Plutarchus Alexandrum Macedonem militibus suis barbam radere præcepisse, ne quis hac in bello apprehensa eos abreptos abduceret. hac enim parte virum compre-

Gen. 11.

4. Reg. 1.

Allegoriam.

Alexander

præcepit

militibus

suis barbam

radere.

compre-

comprehendere facilitum est. Summus quoque militum Dux, Deus, sapius nos, qui sub eius nomine & signis in Ecclesia militati meremur, barbani, crines, superfluas illas diuitias refecare & tollere iubet; nulla enim parte facilius nos hostis noster diabolus, quam diuitiarum crinibus, potest comprehendere. Quemadmodum enim crines Samsoni, in quibus tamen omne eius robur situm erat, exitio fuere: ita quoque rutilans illa diuitiarum caesaries, in qua tamen omnis nostra vis ac facultas consistit, infelicitatis nostrae & exitii vt plurimum fons est & origo. Ac veluti crines Absoloni (quorum tantus decor fuit ac splendor, vt Ierosolymitanae virgines eos quotannis magno pretio redimerent: erat quippe illi flaua ac veluti aurea caesaries) mortem pepererunt, quibus scilicet ad ramos arborum adhærescentibus cōfossus est. Non aliter cum diuitiis agi videmus, quæ instar aureorum crinium cum sint, in quibus & fortitudinem & voluptatem omnem ponimus, sæpenumero animas in æternam damnationem præcipites agunt, cuius hodierno in Euangelio clarissimum exemplum videmus: illæ namque sunt, quæ diuitem illum epulonem in tartari barathrum demerferunt. *Homo quidam erat diues, qui induebatur purpura & bysso, & epulabatur quotidie splendide: & erat quidam mendicus nomine Lazarus, &c.* Ecce duas hic sortes, duasque contrarias vias, ac duo mortis genera penitus discrepantia. Quorum ille paradisum hoc in mundo collocat & in altero tartarum acquirit: hic vero hoc in mundo infernum miseriam sibi constituit; & in altero cælum & cœlica gaudia lucratur. Verum hanc mihi veniam concedite, vt vtriusque vobis fortunam ob oculos ponam, ac primum miseram illam diuitis epulonis, ac deinde lætam illam mendicantis Lazari.

II. Historia de diuite hoc vera est.

Quod ad primum quidem attinet, sciendum est, historiam de diuite hoc non confictam, aut parabola loco à Domino in Euangelio propositam; sed veram esse, ac rem vere cōtingisse. Sententiæ huius suffragatores habeo omnes pœne SS. Romanæ Ecclesiæ Doctores ac Patres, Augustinum, Ambrosium, Chrysostomum, Gregorium, in cap. 16. Luc. tres

quidem Episcopos doctrina ac sanctitate effulgentes, alterum Romanum Pontificem. Abdiam item Babylonium lib. 5. Irenæum lib. 4. contra hæreses. quos omnes Galliæ nostræ decus, ac columen sequitur Bernardicus: *Ab his columnis difficile auellor.* Argumento est, quod in parabolis nulla propria poni nomina soleant, vt in hac historia fieri videmus: vbi de Lazaro, de Abrahamo, ac Moyse est sermo: quin & Euth. Græcus scriptor, ex traditione quorundam Hebræorum tradit, diuitis huius nomen, *Nimensis*, fuisse.

Homo igitur fuit, & homo diues, qui cum multas opes ac facultates possideret, tantum abfuit, vt in Dei cultum & honorem conuerteret, vt iisdem & Deum offenderit. Aranea paruum licet animalculum, adeo venenosum est, vt fluxum etiam suauissimorum substantiam in venenū letale cōuertat. Hic vero simile omnino, imo multo retrius ac nocentius animal videmus, quod in venenum, in virulentiam, in peccatum, quod nullum in mundo deterius virus inuenitur, dulcedinem diuitiarum, ac mella opum commutat, adeo vt vnde Deo honorem tribui oportuerit, inde eum potius offenderit, & ad iracundiam prouocauerit. *Omiferi mūdani, id ipsum & vos quotidie facitis: vos diuitem illum epulonem imitami, vos Israelitas sequimini. Quum enim illi ingentes Ægypto egressi thesauros, & immensas opes, quibus Ægyptum spoliauerant, asportassent, post Rubri maris transitum, omnes illas in idola confluxerunt. O impietatem non ferendam, o ingritudinem post tot beneficia singularem! Eadem vestra impietas est, Cosmophili. nam cum tantas tamque amplas vobis ab incunabilis Deus opes, diuitias, ac facultates, quæ ad vos hæreditate deuoluuntur, contulerit; ea vestra est ingratitude, vt idolis eas, gulæ scilicet, luxuriæ, ludo, tripudiis, omni denique peccatorum generi, quæ instar idolorum sunt, teste Paulo, *quæ est idolorum seruitus*, consecratis.*

Ac veluti luna nunquam deliquium patitur, aut Eclipsim subit, nisi dum plena est: ita homines raro aut nunquam in amore Dei eiusque mandatorum obseruatione deficiunt, nisi diuitis turgeant, & oppletis sint. Aliud

adhuc in luna notandum est: quo enim illa plenior, eo à sole remotior & abest longius: homines quoq; ad eundem modum, quando facultatibus abundant, atque arca eorum opes laxas flagellat, tum minus de Deo solliciti sunt, ac magis ab illo recedunt. Ita sese rem habere, scire vos non ignoro ò diuites, & opulenti: an non enim verissimum est, vos de ieiunio, audiendo sacro, restitutione facienda, elemosynis dandis, non esse sollicitos, ac de pœnitentia facienda ne minimum cogitare?

Talis fuit diues ille epulo, qui tribus potissimum de causis condemnatus fuit. ac prima equidem, quia *induebatur purpura & bysso*. Non quod auro textas vestes indutus fuerit, quod torque aureo collum circumdatus, non quod gemmis incederet onustus, verum quod purpura & bysso fuerit vestitus: & nihilominus hoc ei damnationis eterne causa exstitit. altera, quod *epularetur quotidie splendide*, quod laure & opipare mensa eius instructa esset. Postremo vero, quod Lazarum negligeret, quod tenax esset, nec in pauperes profusior. *Et erat quidam Lazarus.* Hæc tria damnationis eius fuere capita. O delicatuli, & cincinnati aulae comites & assecræ qui singulis pœne diebus instar chameleontis colorem commutatis, qui que ut Protei in omnes vestitum formas vos transformatis; ne obsecro mirum vobis aut nouum videatur, si in infernale barathrum tandem aliquando sitis deuolendi, cum hic ob vnicum crimen, quod indueretur quotidie purpura & bysso, non vero stragulis auro intertextis supplicia ac tormenta æuiterna sustinere cogatur.

O stulta curiositas, ac curiosa stultitia, proh! quomodo miseros mundi amatores dementasti & fascinasti? Tanta Helio gabali Romanorum Imper. vanitas fuit ac superbia, ut singulas vestes semel tantum indueret; ac tanta in eo libido, ut si qua muliere usus fuisset, eadem non amplius vteretur; tantusq; in eo splendor ac luxus, ut calceamenta gemmis, & vnionib; adornaret: quæ ramen Demetrius Rex etiam auro conuestiuit. Tanta in Aonio senatore Romano opulencia fuit & luxus, ut annulum gesta-

ret, quem certum erat vicies millibus festiuitis æstimatum, vel secundum nostram supputandi rationem, quinque coronatorum millibus. O stultos mortales! ò luxum superfluum! Hæc diuitis nostri quæque vita fuit, *Induebatur quotidie scilicet purpura & bysso*, atque ideo partim damnatus fuit.

Vos vero mulieres & virgines, quæ ita compræ & calamistratæ inceditis, & nouas quotidie vestium formas effingitis, quæ ita luxu diffultis, quæ turritæ, mitellatæ, fucatæ videri vultis, & superbia elatæ caput in aëra sustollitis, an non horrenda Dei iudicia pertimescitis? audite historiam & vindictam insignem, qua Deus superfluum illum foeminarum luxum castigauit, qua cognita, ut resipiscatis, efflagito.

Referunt Damianus & Sabellicus, in superba illa Venerorum republica olim feminam fuisse Dominici Siluii, Magni Veneriarum Ducis, vxorem, quæ Constantinopoli eodem commigrauerat: cuius tanta mollietates & luxus fuit, ut manus nunquam nisi molli rore lauaret; ac non nisi fuscinulis aureis in mensa ad cibum capiendum vteretur, ne candorem digitorum, manuumque venustatem commacularet. Cubiculum vero eius, & lectus exoricis semper odoribus perfundebatur, & suauissimis suffitibus adolebatur. Verum ò diuini iudicii abyssum! non tulit tantam mollietatem, aut luxum Deus, ac vindictam sumere decreuit. subito enim in grauem morbum incidit, vnde factum est, ut tam grauis fœtor è toto eius corpore prodierit, nullus ut domesticorum ei adherere poterit, omnesque ad vnum eam deseruerint; itaque omnibus suis deliciis valedicere coacta, miserrime exspirauit. Hoc igitur exemplo resipiscite vos omnes qui delicias & luxum consectamini.

Vos vero fallaces huius mundi affectuæ, & Christus vanitatis amatores, prospicite vobis, ne eundem cum Epulone hoc sortem subeatis: sic cœcitate sed modestia Christiana in habitu vestro tus fuit eluceat, Christiano more induamini, atque toto vitæ omnem luxum & magnificentiam in vestibus & cultu vestro fugite. Imitemini potestius verum hoc paupertatis exemplar, ac typum

Triplici de causa diuites condemnatus est.

Sabellicus.

Plinius.

Scrupendi
in Veneri
muliere
mollietates

1.

D.

M.

I.

S.

V.

C.

&

T.

P.

typum illum modestæ Christum, qui toto vitæ suæ tempore vnica veste vixit contentus. Emulemini eius discipulos & Apostolos, qui nudipedes, ac vilis lacerna circumdati per agros, & vrbes Euangelium annuntiatu- ri discurrerant. Proponite vobis oculos miseris illos, ac pauperes religiosos humiles illos Capucinos, quos plena hyeme per imbres & frigora tenui veste induros, ante oculos vestros incedere videtis: qui nobiliori forsitan loco nati; atq; illustriori stemmate oriundi, quam vos, qui eos despici- tis. Quibus omnibus si ferreum vestrum pectus nequeam flectere, flectat saltem di- ues hic epulo, qui quod purpuram & byssum quotidie indurus fuerat, infernali barathro ac flammis perpetuis est sepultus.

Erat adhuc in epulis splendidus, atque in conuiuio exquisitus: *Epulabatur enim quotidie splendide*: quotidie conuiuia domi suæ agitabat, mensa ac domus eius omnibus patebat intrantibus ac semper in epulis versabatur. O infelices ac tristes epula! Quor vos in mundum mala & calamitates inuexistis? in conuiuio siquidem Absaloni incestuosus Amnon, fraternis manibus necatur. In conuiuio Baltasaris Regis sacra templi vasa profanantur, ac Rex ipse vita spoliatur. In conuiuio Herodis, Ioanni Baptistæ caput præciditur. In conuiuio filiorum Iob, domus corruit, quæ eos mensæ accumbentes ruina simul inuoluit. In conuiuio Hebræorum idola eriguntur, denique quæ non petulantia etiam modo in conuiuio hodiernis committuntur?

Epulabatur igitur quotidie splendide, omnia lux genera excogitabat, luxum ac conuiuia veterum illorum Romanorum imitabatur; quæ quam opipara & exquisita fuerint, meminisse vos putem. Lucullus magnus ille Roman. Imperator, verum in epulis adeo splendidus, vt communi populi prouerbio diceretur, *Loquitur ut Cato, vivit ut Lucullus*, cœnam extemporariam Pompeio & Ciceroni, qui eum nec opinantem opprime- re decreuerant condidit, in quam quinquaginta denariorum millia, id est, decem Ca- roleorum millia fuere impensa, an non hoc erat splendide epulari? Ægypti regina Cleo-

patra, Antonium delicias suas conuiuio ex- cipiens; vt regiam magnificentiam, aut im- mensam prodigalitatem potius, eidem testaram faceret, post exquisitissima fercula, ac lautissimos missus, gemmam centum co- ronatorum millibus æstimatam in mensam iussit inferri, eamque Antonio ministrari; cui ad insolitas lautitias, & nouum hoc fer- culi genus demiranti, similem ipsa ex auri- cula pendentem gemmam, ni Antonius ob- stitisset, ministrasset. Audite obsecro aliud adhuc in eadem regina luxus exemplum. Cû Philetas medicus eius quodam tempore cu- linam ingressus, octo vastissimos apros inte- gros in veiu suffixos, præter ingentem alia- rum ferarum altitiumque copiam vidisset; obstupescens à coquo quæsiuit, quis Rex aut Monarcha cum ingenti famulorum car- terua ad Reginam diuertisset, in cuius gra- tiam tantus ciborum apparatus destinatus foret? cui coquus submisit respondens, ne- minem præter Reginam, & Antonium cœ- natos, aiebat. Vere hoc erat, epulari splen- dide.

Narrat de Vitellio Suetonius, quod ma- gis adhuc forsitan demirabimini: ei scilicet cœnam aduenticiam à fratre datam fuisse: in qua duò millia lectissimorum piscium, se- ptem autum apposita traduntur, qui etiam in medijs epulis dicere interdum solebat, aut Cæsarem, aut parcum esse oportere: an non hoc splendide epulari erat?

Ælius Lampridius Romanorum luxum exaggerans, de Heliogabalo refert, eum vna sibi cœna sexcenta struthionum capita ap- poni iussisse. O prodigiosam & immentam prodigalitatem! ô gulam intolerabilem! Le- gisse me etiam apud Athenæum memini; Sy- baritam quendam, Smindridem nomine, mille venatorum ac totidem pene coquorû numero stipatum, ad Dominæ suæ ædes a- moris ergo, venire solitum. Sufficiebat hoc credo, ad epulandum splendide. Similis pla- ne vita diuitis huius Epulonis, ac Lurco- nis fuit: vt verum Epicuri de grege porcum, & alterum Sardanapalum videre in eo lice- ret; sed

O diues, diues, non omni tempore viues.
Tu scilicet epularis splendide, mensaq; tua lectis-

Plut. in An- tonio.

Sueton. Vi- tell. cap. 13.

Athenæus lib. 12.

2. Reg. 13.

Dan. 5.

Marc. 6.

Iob. 3.

III.

Splendida veterum conuiuia & exquisi- ta.

Plut. Lucul.

lectissimis epulis referta est; at Lazarus missellus fame moritur.

Ad alterum iam concionis membrum veniamus, ac secundum tragœdiæ huius actum repræsentemus. Prodeat igitur iam mendicus in scenam Lazarus. *Erat quidam mendicus.* Interea vero dum epulo ille duceret in bonis dies suos, quotidieq; laute ac splendide comestaretur, iacet ecce inops ac mendicus Lazarus, vlceribus plenus, miseris saturatus, opem efflagitans, stipemq; poscens ad ianuam palatii eius, & cheu diues ille immittis ad eius petitionem obstrudescit. Detonant licet cæli, ac tonitrua vnde quaque circumstrepant, non ideo tamen rupes concutiuntur aut percelluntur: clament & inclament ad diuitum fores pleno guttore pauperes, non minus quam Marpesia cautes illi commouentur. Ecce vobis hic exemplum Diues ille & inhumanus Nabal, cum quotidie cum suis epularetur, nunquam tamen copias Davidis, quæ in deserto & sterili solo commeatu inopia laborabant, cibariis iurare voluit. Vnde tantam aduersus inhumanum hunc ac tenacem indignationem concepit, vt eum misso exercitu delere parauerit: *Et ait David: Vere frustra seruauit ea, quæ huius arant in deserto, & nõ perijt quidquam de ijs, quæ ad eum pertinebant, & reddidit mihi malum pro bono. hac faciat Deus inimicis David. Si reliquero de omnibus quæ ad ipsum pertinent, vsq; mane, mingentem ad parietem. Qua ingratitude historiam hodiernam expressam videmus: cernimus enim hic stultum quemdam Nabal, quotidie medias inter epulas versantem, ac misero Iesu Christi athletæ, desertum mundi huius perambulanti, misericordiam exhibere detrectantem: vnde tanta aduersus eum Deus indignatione fuit commotus, vt armis iustitiæ in eum exsertis, in exitum, damnationemq; illius conspirauerit, & eum in profundum tartari deturbaret.*

lib. 2. Ait Plinius fluuium esse, in quem arbores Fluius in aut plantæ coniectæ quam primum lapide quæ si quid scant. De eius quidem rei veritate mihi non proficitur, constat; tamen hic rem haud multum absummum lapidem, torrentem rapidissimum, abyssumque descit.

ingluuici, quæ omnes diuitias, bonaq; temporalia, quæ Deus in domum eius cumulatissime coniecit, in lapidem peccati conuertat: omnia scilicet in lapidem transeunt, nihil in elemosynam commutatur, missellus Lazarus ne micam potis est elicere.

Quemadmodum etiam arbores, quæ in locis præruptis ac confragosis, inq; inaccessis præcipitiis, excreverunt, nullos nisi coruis auibsq; fructus ferunt, cum homines eo nequeant pertingere. Ad eundem quoq; modum de diuite hoc dicere possumus. Qui cum in præcipitiis superbiæ, gulæque consitus sit, omnes, quos fert, fructus, omnesq; facultates eius, in prædam coruis, id est peccatis, quæ animam deuorant, & non pauperibus, cedunt; Lazarus ad eas nequit pertingere.

Ipsi poro canes, ratione licet destituti, mendici huius miseri, eius vlcera lingunt; ac nefarius ille gurgis & helluo, ne minimū quidem commouetur. O crudelitatem inauditam! ò barbariem intolerabilem? Sume animos mendice, consolare inops Lazarus, noli contristari Iob, sedens in sterquilinio, *Iob. 3.* testa vlcera & saniem radens; omnia tibi tua duplicato fœnore tandem aliquando reddentur. Sustine adhuc paululum afflicte Mardocheæ, veniet aliquando tempus, cum superbus ille Aman, diues ille epulo subuertetur, & ad patibulum vsque, ad inferos vsque deprimeretur; tu vero ad honores & gloriam ab Angelis subueheris. Consolare, consolare Daniel, etsi modo famem in medio rabidorum leonum, diuitum horum epulonum, leones ipsos feritate & barbarie longe superantium, patiaris; veniet namque aliquando tempus, illa tandem dies elucescet, qua Deus Abacuc, qua Prophetas suscitabit, qui tibi cibum subministrabunt, & vltro deferent. Concipe spem & confide Elia, licet impia illa Iezabel te prosequatur, licet diues epulo in te insurgat, licet fame in deserto moriare; excitabit Deus non cornos, sed Angelos, qui te cõsolentur, pascant, & in Abrahamæ sinum deferant. Noli deiici animo David, si à mensa impii illius Saulis repulsus per solitudinem & loca inuia instar eronis obambules, in deserto habites, licet sub dio & humi cubes, mille licet molestias

Solamen pro pauperibus.

Iob. 3.

Eph. 4.

Dan. 6.

1. Reg. 19.

1. Reg. 17.

lestias perferas? melior & serenior quondam fortuna affulgebit, ac tantarum amaritudinū loco segerem consolationum recipies. Spera igitur miselle Lazare, sustine, ac sume animos, *lacta super Dominum curam tuā, & ipse te enutriet.* Humeris diuinæ prouidentiae innitere, eisq; tribulationum, angustiarumque tuarum pōdus impone, ac senties proculdubio, consolationem propediem affuturā. Ne tibi mirum videatur, si diuitem hunc læta iā gaudentem fortuna videas, te vero aduersa premi: sed potius animum concipies: neque enim perpetuum hoc futurum est, fortunæ rota vertetur, ac tum quadrata rotundis cōmutata videbis: *factum est ut moreretur mendicus, mortuus est & diues.*

Hic finis est lusus, hæc lugubris illius Tragediæ catastrophe: Lazarus mortuus est, mortuus & diues: vterque mortuus est: ita namque æqua sorte moriuntur diues simul & pauper, opulentus & mendicus, *Nemini profus fera Parca parcat.* Adeo vt merito dicere poteris Flacce:

*Pallida mors æquo pulsat pede
Pauperum tabernas regumq; turres.*

Nam veluti sidera, quæ in oriente exoriuntur, post mille cursus & recursus, iterū tandem in Occidente occidunt. Ita etiam omnes in cunis, iostat minutarum quarundam stellarum, in vitæ huius horizonte æqualiter exorimur & surgimus: verum post varias ambulationes & motus, omnes in tumulo æqualiter tandem occidimus. At non satis est mori. Quanta vero Deus bone & iuste, in morte ipsa diuersitas est & discrepantia! Eodem simul vterq; momento moritur: ac Lazarus in sinu Abrahæ, in Prophetarū & Patriarcharum medio video confidentē: diuitem vero inter media dæmonum damnatorumque agmina, inter flammæ medium, in profundo Tartari sepultum contemplor, *Et sepultus est in inferno.*

O ferale sepulchrum! ô tristis exequias! ô vere pompam funebrem. Longe aliud hic monumentum videbitis, quam superbum illud Mausoli Carix Regis. Sepulchrū in quā, flammis candens, ignibus circum vndique accensum, tormentis variegatum, diabolis & monstris infernalibus vndiq; circumseptū.

Tom. 1. Bessai Quadrag.

Sepulchrum non marmoreum, aut æneum sed ex igne flammarumque spiris simul & glacie compactum quod nulla temporū ventustas, aut cæli iuina destrueret: dignum damnato sepulchrum, dignum, inquam, anima apud inferos crucianda, denique diuite dignum Epulone.

Mortuus est & diues. Epulo tandem etiam mortuus est, non secus ac mendicus Lazarus: verum non eandem vterq; calcet viam: alter quippe ad gloriā, alter ad cruciatus secedit Cuius separationis egregium in Apoc. *Apoc. 12.* exemplum legimus: in qua Diuus Ioannes olim duas mulieres vidit, vnam quidem saccis & ciliciis circumdatam, & extrema oppressa inopia: alteram vero meretricem, gemmis circum vndique effulgentem, purpura indutam & bysso, cui Reges & Principes terræ ministerium obsequiumque supplices exhibebant, quæq; non nisi luxum & splendorem spirabat. Cum vero Ioannes his visis obstupesceret: subito ecce vidit, meretricem hanc superbam, omnibus indumentis magnificis, & regio illo ornata spoliari, & in medios flammarum vortices præcipitem deiici: aitq; iudicem addidisse, *Quantum glorificauit se, & Apoc. 17.* fuit in delictis, tantum date illi & tormentum.

Vidit quoque laceram illam vnde cunque mulierem, saccis & ciliciis suis deuadari, ac regis ornamentis condecoratam, ad pulchrā quandam ciuitatem deduci; vbi corona aurea coronata est. An non vobis Euangelium hodiernum hic ad verbum reperti, & in hac visione renouari videtur, Auditores? videtis hic enim, non dico duas, sed duos, diuerso habitu indutos, vnum quidem bysso & purpura amictum, alterum vero saccis, & miseriis, & paupertate tectum, quorum vterque cum vitæ cursum finiisset, vnus ab omnibus derelictus, diuitiis & pompa spoliatus est, & ad inferos, tormēta & cruciatus ibidem, pro mensura, qua in hoc mundo delicias, & voluptates habuerat, toleraturus, deturbatur. Alter vero paupertatem simul & viles illas laceras exuens, regio ornata indutus, ad sinum Abrahæ, velut ad ciuitatem iucundissimam, deductus est: in qua Reges, Prophetas ac Patriarchas ciues habet, vt gloriæ coronam tandem aliquādo adipiscatur. An nō igitur

Tt igitur

Esai. 4.

V.

Horat. li. I.
eod. 4.

Epulonis
sepulchrū

igitur eadem utrobique fors, & eadem rerum in utraque historia facies.

Dan. 4.

Hic igitur magnam illam arborem, quam Nabuchodonosor somnians vidit, in qua tot volucres nidificabant, ac sub qua tot bestiae, tot nempe peccata, & dissolutiones habitabant, excisam, deiectam, inque tartareas flamas deturbatam videmus. Videmus inquam, idolum Dagon in terram deiectum, & in mille partes comminutum ad pedes Lazari per Arcam foederis expressi (arca inquam, in quam manna patientiae, virga tribulationis, ac legis tabulae, id est, diuinorum mandatorum obseruatio, seruabantur) prostratum iacere.

Hebr. 9.

Consolamini igitur pauperes, consolamini inquam, inopes & mendici, qui hic a delictis vestris purgamini: consolamini, cum tam felicem paupertatis remunerationem, ac tam tristem deliciarum diuitiarumque finem perspiciatis. Libenter itaque, hac animati historia, afflictionum tribulationumque pondus, idque magno animo & patienter sustinere, Audite obsecro, quid socii vestri, iam in tuto positi ad Deum inclament. *Humiliasti nos in loco afflictionis.* Ac meminertis in huius vitae breuitate, ac veluti momentis tribulationum & afflictionum malleos esse perferendos.

Psal. 43.

Insignis conceptus.
3. Reg. 9.

Sacris litteris traditum est, toto illo quo templum Salomonis aedificabatur tempore, malleum aut ferramentum nullum fuisse audita. Quinam hoc fieri potuerit, saepissime mecum dubitavi, imo vero vix fieri potuisse videri queat, praesertim in tanta aedificii mole, in qua construenda triginta hominum millia, idque septennio, & quidem quotidie laborabant. Verum huiusce rei ratio ad capitis praecedentis finem legitur: quod scilicet lapides in Libano monte dolarentur & polirentur, qui Ierosolymis tantum suo quique loco erant digerendi. O mysterium diuinum & eximium! Templum hoc Ierusalem caelestis, de animabus nostris, veluti viuus lapidibus constructum est, in quo nullus, aut malleus, aut dolabra, aut lima auditur, nulla namque illi tribulatio reliqua est: cum omnis sonus & tumultus in Ecclesia hac militante audiatur: hic est, nempe officina & ergasterium, in quo animae nostrae dolantur, & contunduntur. In hoc igitur mundo, o pauperes, tribu-

Mundus hic tribulationum locus est.

lationum locus est, hic quippe afflictiones & angustiae tolerandae sunt.

Vos vero diuites, qui toto hoc Quadragesimae tempore epulamini & gulam exercetis, qui regio quotidie habitu induimini, qui nullas vnquam in pauperes eleemosynas erogatis, an non pertimescitis, aut formidatis, ne apud inferos cum diuite hoc epulone sepeliamini? an non auditis, quomodo praenimi angustia ipse exclamet: *Pater Abraham miserere mei.* Ac nullus amplius misericordiae locus est, tempus miserendi effluxit, hic viget iustitiae rigor: cum enim hoc in mundo paradysum habueris, illic habeas & tartara necesse est: Lazaro in terra micas de mensa cadentes negasti, negetur tibi modo etiam minima aquae gutta. Corrigitur igitur o diuites vitam vestram, & vos o pauperes spera concipite. Tu vero Domine, peccatis nostris clementer ignosce, & nos a penis illis infernalibus praeterua, penis inquam aeternis, penis nullum vnquam terminum aut finem habituris, penis quibus diues hic apud inferos cruciatur. Cum vero harum omnium calamitarum origo & radix ipsa diuitiae exstiterint, cum illa damnationis eius fuerint fundamentum: hanc quae so nobis gratiam concede: ut nostrum desiderium ad illas appetendas nullum vnquam tempore feratur. Cum vero benignitati tuae profusissimae nobis eadem visum fuit elargiri, tibi ut eas offeramus, in honorem tuum eas penitus impendamus, denique ut in pauperes, in egenos, in mendicos, qui tuae membra & amici dilectissimi sunt, erogemus, elargire. Et quoniam vestium superbia, & epularum luxus miseram hanc animam in damnationem traxerunt, da obsecro, ut nos faccos, cilicia, vestesque viles induti, ac ieiunio inediaque carnem hanc nostram macerantes, aliam viam ingrediamur: ut in ipsa abstinentia nostrae sint epulae: cilicia, byssus: facci, purpura: ac flagella, nostrae deliciae. Hac enim via Lazarus ad sinum Abraham peruenit. eandem igitur & nos teneamus, ut eodem quo ille, peruenire valeamus, ad patriam inquam, caelestem: cuius nos participes reddat.

Pater ingenuus, Filius vnigenitus, ac
Paracletus Spiritus sanctus,
Amen.